

Euskal kooperatibak eta software librea

Euskal kooperatibek eta software libreak ezaugarri bat baino gehiago dituzte komunak. Bietan elementu oinarrizkoak dira prestakuntza, parte-hartzea eta jakintza partekatzea. Hala eta guztiz ere, han eta hemen aurki daitezkeen salbuespen txiki batzuk kenduta, software librea oso gutxi erabiltzen da gure kooperatibetan. Ia dena dago Microsoften esku: sistema eragileak (Windows), nabigatzaileak (Internet Explorer), posta elektronikoa (OutlookXpress), datu baseak (Acces), kalkulu orriak (Excel), idazteko programak (Word)...

Harritzekoa da. Nazioartean erakunde garrantzitsu asko ari dira Microsoftekiko morrontza alde batera uzten, poliki-poliki software libreria pasatzeko, hala nola Massachussettsko gobernua AEBetan, Berlingo Udala, IBM bera, Extremadurako gobernua..., baina hemen ezta mugimendurik txikiena ere bide horretan.

Gure kooperatibek eskuak lotuta dauzkate, Microsoftek lotzen baititu, kooperatibek eurek horrela erabakita. Arrazoiak hor daude: Microsoftek eskaintza onak egiten ditu eta segurtasuna eskaintzen die; zenbait kontutan Microsoft estandar bihurtu da, *de facto*; kooperatibek apenas duten software librearen berri; kooperatibek ia ez dute aditurik software librean; kooperatibek beldur diote software librerako trantsizioari.

Beldur horiek, berriz, aurreiritzietan oinarritzen dira, gaur egun software libreak eskaintza oparoa baitu: sistema eragiletan GNU-Linux bihurtu da software librearen ikurra sistema eragileen artean; zerbitzarien artean, Apache da na-

gusi, software librean oinarritua; eta ofimatikan, hortxe dau-
de KDE, GNOME eta OpenOffice. Interneti dagokionez,
bestalde, munduan gero eta gehiago erabiltzen dira Firefox,
Thunderbird, Zope, Plone, PHP, Perl eta MySQL, besteak
beste.

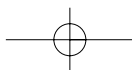
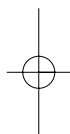
Horregatik, kooperatibek ahalegin handiagoa egin behar-
ko lukete software libreria hurbiltzeko: unibertsitatean leku
bat eskaini ikasketa programan software libreari; prestatu
teknikariak software librean; informatikariak kontratatze-
rakoan, kontuan izan adituak ote diren software librean;
hasi kooperatiba guztietan programarik erabilienak eta
errazena erabiltzen: Firefox, Thunderbird, OpenOffice...;
egitasmo bat prestatu software jareduna utzi eta trantsizioa
prestatzeko software librerantz; aztertu software librearen
inguruan sortzen ari diren modu berriak elkarlana bultzat-
zeko, eta erabaki zelan aplikatu kooperatibetan; erabili
software librea kooperatibagintza bultzatzeko herrialde po-
breetan; lan hitzarmenak egin software librea darabilten
enpresekin.

Jakintzak askeago egiten gaitu. Horixe pentsatzen dute bai
Euskal Herriko kooperatibek, bai software librean ari dire-
nek ere. Logikoa elkarren berri izatea eta batak besteagan-
dik ikastea.

Españolitos somos

Azken aldi honetan, Euskadi Irratia pizten baduzu, edo
berdin Euskal Telebista, sarri entzungo duzu halakok web
orri bat ireki duela, beste datu horiek erakunde jakin baten
web orrian kontsulta daitezkeela, web orriak boladan dau-
dela... Web orrien inflazioa bizi dugu, inondik ere.

Baina kontu hauetan denbora apur bat daramagunok ba-
dakigu esatariek web orri barik, benetan webgune esan nahi
dutela, ez baitira gauza bera webgunea eta web orria, libu-
rugintzan, adibidez, berdinak ez diren bezala liburua eta
orria. Bigarrena lehenaren parte bat da.

Anglofonoek —beraiek asmatu zuten Internet— oso garbi bereizten dituzte *website* eta *web page*, alegia, webgunea eta web orria, eta horrela erabili dituzte hasiera-hasieratik. Gaztelaniaz, berriz, jende pilo ari da nahasten *sitio web* eta *página web*, eta gaur egun hedabide gehienetan *sitio web* esan beharrean, asko eta asko, gehienak esango nuke, *página web* ari dira erabiltzen.

Euskal blogosferan, adibidez, orain arte jende gehienak ondo bereiztu ditu bi izen horiek, webgunea eta web orria, baina Internet zabaldu denean hedabide tradizioaletara eta ikasgeletara, hasi da nahasketa, kazetari eta irakasle askok gaztelaniazko hedabideetatik edaten baitugu, eta, oharkabean, geure egiten ditugu kazetari espainiarrek gaizki erabiltako moldeak.

Informazio kontsumitzaileok, eta ikasleak bereziki, zuzenean jasotzen ari dira nahaste horren ondorioak, eta gaur egun normala da ikustea kontzeptu horiek oker erabilia, baita euskal blogosferan ere.

Beraz, espainiarrek webgune-web orri bikotea gaizki erabiltzen dutelako, guk ere txarto erabili behar dugu? Ez da zuhurragoa nazioarteari begiratzea, eta haiek bezala jokatzea? Ala uste eta aitortu baino espainolagoak gara, eta ezin diogu ihes egin egia horri?

Etxeko wifia, irekia

Etxean wifi sare bat daukagu, eta hortik edaten dute etxeko bi ordenagailuek, azken batean horixe baita delako wifia, haririk bako sare bat (irradi bidez zabaltzen da), sarbidea ematen duena Internetera. Gure wifia irekia da, eta bertan sartzeko ez da pasahitzik behar.

Pare bat urtez-edo arazo barik ibili da etxeko wifi sarea, baina ikasturte honetan hainbat aldiz igarri dut askoz motelago zebilela, eta susmoa izan dut baten bat baliatzen ari zela gure sarea filmak edo musika jaisteko bere ordenagailura. Gure sarearen moteltasunak amorratuta, inoiz pentsatu izan

dut pasahitza bat jartzea sareari, kontrolatzeko kanpoko aprobetxategiak.

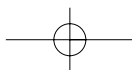
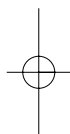
Horretan ari nintzela, neure artean hausnartzen zer egin etxeko wifi sarearekin, irakurri nuen Bruce Schneier segurtasun adituaren artikulu bat, *Steal this Wifi*, Lapurtu wifi hau, eta horrek arrazoiak eman zizkidan sareko ateari zabalik eusteko.

«Niretzat —dio Bruce Schneierrek— gizalege kontua da. Gonbidatuei sarbidea eskaintzea Internetera da berokuntza, argindarra edo kikara bat te bero eskaintzea bezala». Niretzat ere, horixe da arrazoirik printzipalena etxeko sarea irekita edukitzeko. Gurera datozenek etxean bezala senti daitezela bertan Internet erabili nahi badute.

Bestalde, bera aditua izanda segurtasun kontuetan, ez die garrantzirik ematen beste batzuen abisu apokaliptikoei: baten batek baliatzen badu zure sarea zaparrada bat spam zabaltzeko, eta Ertzaintza baldin badatorkizu kontu eske, zer defentsarik hobea zure sarea irekita dagoela frogatzea baino?

Horrekin batera —segitzen du— ez nau ikaritzen entzuteak arriskuan jar dezakedala nire informazio guztia, zenbait hackerrek etxe ondoan aparkatu, nire sarean sartu eta espia dezaketelako nire trafikoa edo sar daitezkeelako nire ordenagailuan. Hori egia da, baina nire ordenagailuek askoz ere arrisku handiagoa jasan dezakete erabiltzen ditudanean hariarik bako sareak aireportuetan, kafetegietan edo beste leku publikoetan. Konfiguratzen badut nire ordenagailua segurua izan dadin kontuan hartu barik zer saretan dagoen, orduan ez du inporta. Eta nire ordenagailua ez badago seguru sare publiko batean, nire sarea segurtatzeak ez du arriskua txikituko.

Koldo Mitxelena kulturunea etorri zait gogora, zenbat jende ikusten den hango eskaileretan ordenagailua irekita eta nabigatzen, bai eta kulturunea bera itxita dagoenean ere. Doan. Jende hori ez da filmak jaisten ari, baizik eta, gehienetan, posta elektronikoa erantzuten eta informazioa kontsultatzen. Primeran iruditzen zait erakunde publikoek zerbitzu hori eskaintzea. Baina gizabanakook ere beste horrenbeste egin dezakegu, gure etxeetako sareak irekita. Trukean

eskatuko genuke sentiberatasun apur bat erabiltzaile ezezagunaren partetik: erabil dezala gure sarea, baina utz diezagula banda zabalera nahikoa guretzat ere.

Su-mihiaren dardara

Orain bi urte sartu zenean lehen aldiz Flickr argazki zerbitzuan, Joxe Felix Diaz de Tuestak ez zekien Flickr horrek esan nahi duela su-mihiaren dardara, eta inporta ere ez zitzaion bat ere inportako. Urteak zeramatzan argazkiak ateratzen, eta behar zuen toki bat argazki horiek zintzilikatzeko. Baten batek esan zion Flickr egokia zela horretarako, eta horregatik sartu zen, eta kontu bat ireki zuen bertan Atauri izenarekin, bere aitaren jaioterria gogoan.

Harrezkero, argazki sorta eta album asko igo ditu Joxe Felixek Flickr-era, beti gai jakin baten inguruan: Santamasak, Inauteriak, Txerriboda, Aizkorriko mendi maratokia, Arrasate-Oñati lasterketa, Gasteiz, Irungo alardea...

Berehala konturatu zen, hala ere, hainbeste argazki erabiltita, ez zuela nahikoa 20 megarekin, garai hartan Flickr-ek doan eskaintzen zizkionak. Horregatik, ikusita Flickr ederto zetorkiola, *pro* kontu bat egin zuen, eta hasi zen ordaintzen urtean 25 dolar. Horri esker, nahi adina argazki igo zitzakeen, eta muga barik erabili argazki zerbitzua.

Denborarekin, bera ere hasi zen argitaratu aurretik argazkiak tratatzen Photoshop programarekin: batean zero errea iluntzeko, bestean aurpegi bat argitzeko, eta hurrengoan argazkiari kontraste handiagoa emateko. Kontua da gero eta jende gehiago hasi zela sartzen bere kontuan, eta horietako askok, gainera, mezuak uzten zizkieten, iradokizunak eginenez edo argazkiak goraiatzen. Bi urte hauetan 100.000tik gora bisita izan ditu, mundu osotik etorriak.

Berak ere ordu dezente ematen ditu Flickr-en, eta konturatu da sare izugarri zabal horretan jende asko ari dela argazki onen bila, ez hainbeste gai baten inguruko sortak harapatzen. Horregatik, azken aldi honetan hasi da argazkiak

banaka argitaratzen, aurretik Photoshopen tratatuta. Eta horrek areagotu egin du bisita kopurua bere kontuan, orain jende gehiago baitabil Atauriren argazkietan.

Oharkabean ia, Flickr bihurtu da ezinbesteko erreminta Joxe Felix Diaz de Tuestarentzat. Areagotu egin du, gainera, bere zaletasuna argazkiekiko. Orain denbora asko igarotzen du Flickr-en nabigatzen eta Flickr-erako lanean, bere lan guztiak hortxe erakusten ditu-eta.

Elkarrengandik urruti bizi arren, Joxe Felixek gogoan du Rebekka Guoleifsdottir neska islandiarra, adierazgarririk ezagunena gaur egun Flickr-en zabaldu den estiloarena, arte ikasleak maisuen pare lantzen baititu argazkiak, baina ez hori bakarrik, inork baino hobeto lantzen baititu Flickr-ek eskaintzen dizkion erremintak bere argazkiak partekatu eta beste argazki zaleekin batera eragiteko. Halakoa izan da bere arrakasta, ze Toyota autogile japoniarrak kontratatu egin du bere auto modelo bat Islandian promozionatzeko argazki bidez.

Joxe Felixek nahikoa du sentitzen duen pozarekin, argazki on bat sareratzen duen bakoitzean.¶

